

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
39 (1995-1996)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-17-6

BRNO 1999

PŘEHLED VÝZKUMŮ 39 (1995-1996)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: ps@iabrno.cz http://www.iabrno.cz/3ca.htm
Odpovědný redaktor:	PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla
Na titulním listě:	Římská bronzová kolínkovitá spona z Mušova
Kresba:	Lubomíra Trávničková
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

Published by:

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

All rights reserved.

© 1999 by the Authors and IA AS CR Brno.

nálezů. Vzhledem ke značné fragmentárnosti se střepy nepodařilo datovat přesněji, než-li do pravěku.

Petr Vitula, ÚAPP Brno

Resumé:

Moravské Bránice (Bez. Brno-venkov). Urzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

NOVÉ BRÁNICE (okr. Brno-venkov)

1 až 2 km JV od obce. Sídliště. Rámcově pravěk. Záchraný výzkum.

Při stavbě Tranzitního plynovodu Malešovice-Březej-Černá byly na uvedeném katastru ve dvou polohách dokumentovány dva porušené archeologické objekty s ojedinělými drobnými střípky, které se podařilo datovat pouze rámcově do pravěku.

Petr Vitula, ÚAPP Brno

Resumé:

Nové Bránice (Bez. Brno-venkov). Siedlung. Urzeit. Rettungsgrabung.

PŘÁSLAVICE (okr. Olomouc)

„Díly pod dědinou“, „Kousky a kukličky“. Eneolit - KNP, sk. Chlopice-Veselé, střední a mladší doba bronzová - k. mohylová, KLPP, halštatské období, laténské období, středověk. Sídliště a pohřebiště. Záchraný výzkum.

Lokalita se nachází při západním okraji Přáslavic a dělí ji potok zvaný Přáslavická svodnice na dvě polohy - Přáslavice 1 (Dily pod dědinou) a Přáslavice 2 (Kousky a kukličky). Vlastní lokalitu o celkové rozloze téměř 60 ha protřala trasa nově budovaného přivaděče rychlostní komunikace RK 35 Olomouc-Lipník n. B. V místech budoucí rozlehlé mimoúrovňové křižovatky byla již v roce 1995 prozkoumána plocha o rozloze 1,5 ha, na níž bylo téměř 500 archeologických objektů převážně z doby bronzové (viz M. Kalábek, Přáslavice, okr. Olomouc). V následující sezóně 1996 výzkum v ohroženém prostoru pokračoval a během 5 měsíců byla prozkoumaná plocha rozšířena o dalších 4,5 ha s 1500 archeologickými objekty z různých období pravěku, rané doby dějinné a ojediněle i středověku.

Nejstarší objekty lze datovat do starších fází pozdní doby kamenné a náležely kultuře nálevkovitých pohárů. Následující osídlení spadá časově do závěru této epochy dějinného vývoje a je charakterizováno nálezy tzv. sk. Chlopice-Veselé. Zřejmě nejintenzivněji byla lokalita obývána ve střední a mladší době bronzové, a to nejprve dosud blíže neurčenou fází s výraznými prvky mohylových kultur, posléze plynule přecházející v kulturu lužických popelnicových polí. Ve starší době železné území osídlila platěnická kultura, v mladší době železné pak Keltové. Zcela ojediněle se zde vyskytly i nálezy středověké ze 14. stol.

Na zkoumané ploše bylo odkryto několik typů sídlištních nebo sídelních objektů. Kromě běžných, většinou kruhových zahloubených objektů hospodářského charakteru zde byly půdorysy nadzemních staveb kúlové či palisádové konstrukce, včetně dokadů přítomnosti dvorcového oplocení. Řada prostorných zemnic či polozemnic z halštatského, ale i staroneolitického období obsahovala četné nálezy tkalcovských závaží, přeslenů a kostěných artefaktů. Svědčí o tom, že tento typ objektů byl využíván zejména k výrobním účelům. Bez

zajímavosti rozhodně není typický půdorys zahloubené chaty se sedlovou střechou, náležející laténskému osídlení stupně LTC. V zásypu chaty byly pozůstatky destruovaného roštu keramické vypalovací pece, které nepřímo dokládají tento druh výrobní aktivity někde v bezprostředním okolí zkoumaných ploch. Dalším, tentokrát však přímým dokladem místní keramické výroby je nález jednoduché pece, datovaný do střední doby bronzové. Šlo o jámu se silně vypálenými stěnami. Nad jejím dnem byly části destruovaného zaklenutí a pod nimi vrstva keramických nepodarků. Na dně s hliněným silně propáleným výmazem byly místy ploché přepálené kameny, a mezi nimi do výmazu zapečené části několika keramických nádob. V tomto případě jde zřejmě o jeden z nejstarších přímých dokladů pravěké výrobní technologie. K zajímavostem patří též objekt, kde mezi dvěma jamkami s pravidelně uspořádanými kameny spočívalo celkem 5 jemně opracovaných rohových šipek, které lze přiřadit sk. Chlopice-Veselé. Nelze zcela vyloučit, že tento objekt vypovídá o kultovních představách tehdejšího obyvatelstva.

Rozhodně k nejvýznamnějším lze počítat objev žárového pohřebiště, které bezesporu náleželo středo- a mladobronzovému osídlení lokality. Od obytného areálu je odděloval mělký příkop, zbudovaný zřejmě již ve střední době bronzové. Na ohrožených plochách bylo prozkoumáno celkem 106 žárových popelnicových hrobů s četnými keramickými, méně již kovovými milodary. Vzhledem k rozmístění hrobů a terénní situaci odkryté během výzkumu je pravděpodobné, že alespoň některé z nich byly původně pod mohylovým násypem.

Z významných předmětů stojí za zmínku kostěná pasová zápona z objektu kultury nálevkovitých pohárů, dále typická bronzová dýka mohylové kultury, bronzový srp, náramky, vlasové ozdoby a několik jehlic z mladší doby bronzové, bronzová pinzeta z halštatského období a laténská bronzová spona stupně LTC.

Rozlohou prozkoumané plochy (6 ha) i celkovým počtem objektů (2 000) je výzkum v Práslavicích zřejmě dosud největším plošným odkryvem na Moravě. Ve více než 130 bednách výzkumem získaného materiálu je ukryta řada kvalitních souborů nálezových celků. Doufejme, že jejich brzké zpracování podstatně rozšíří naše poznatky o pravěkém a raně historickém osídlení střední Moravy.

Petr Vitula, Marek Kalábek, ÚAPP v Olomouci

Resumé:

Práslavice (Bez. Olomouc). Kupferzeit - Trichterbecherkultur, Chlopice-Veselé, Mittelbronzezeit, Jungbronzezeit, Hallstattzeit, Laténezeit, Mittelalter. Siedlung und Gräberfeld. Rettungsgrabung.

PŘEROV II - PŘEDMOSTÍ (okr. Přerov)

„Díly“. Doba laténská. Ojedinelé nálezy. Povrchový sběr.

V listopadu 1996 nalezeno při povrchovém sběru menší množství střepů laténské keramiky, posléze dva zlomky náramků z tmavě modrého skla, jeden z nich se žlutou vlnicí ve středu, a také fragment železné spony.

Zdeněk Schenk, Přerov

Resumé:

Přerov II - Předmostí. „Díly“. Laténezeit. Einzelfunde. Oberflächensammlung.